

‘Ik geef hem zijn benen terug’

DOOR ROEL WICHE

Schrijver-journalist Jeroen Siebelink (48) kwam op het idee om een boek over Dick Nanninga te schrijven toen hij de oud-spits van Roda, MVV en Oranje in 2014 opzocht in Belgisch Limburg voor een interview voor het blad *Esquire*. Hij trof een man die in niets meer leek op de onverstoortbare levensgenieter met het ijzeren gestel. „Ik zag een verstand icon die in een sprookjesachtige hoerderij tussen de spinwebben zat. Hij kwam de boerderij niet meer uit, ging niet eens het erf meer op. Wat is er gebeurd, ging door m'n hoofd.”

Jeroen Siebelink.

Jeroen Siebelink - wiens vader Jan een grote faam als auteur geniet - besloot het mysterie Dick Nanninga te gaan ontrafelen en in boekvorm te gieten, niet lang na diens dood in de zomer van 2015. Hij sprak vele uren met zijn drie kinderen, vrienden en voormalige ploegmakkers, zoals Ernie Brandts en Pierre Vermeulen. De laatste, die in het roemruchte Roda JC van de jaren zeventig ontelbare ballen op het hoofd van Nanninga slingerde, zocht zijn oude maat vele malen op toen de lichamelijke neergang hard had toegeslagen. Siebelink: „Dick was wel klaar met het leven. Hij kon zichzelf niet meer goed terug vinden. Maar hij mopperde altijd nog een beetje op Pierre, zoals hij altijd had gedaan. Nanninga was eigenlijk een matige voetballer die heel goed kon koppen. Hij had het maximale uit zijn carrière gehaald. Hij vond dat Pierre, die veel meer talent had, dat veel te weinig had gedaan.”

Siebelink schreef de biografie in een opmerkelijke stijl. Het boek begint met het laatste hoofdstuk, nummer 86, waarin de afscheidsdienst van Nanninga in Neeroeteren wordt beschreven. De lezer wordt dan ruim driehonderd bladzijden lang mee terug genomen naar deel 1, waar kleine Dick opgroeit in het Blauwe Dorp in Groningen. „Ik heb bewust voor deze vorm gekozen. Ik geef hem eerst zijn ene been terug, dan zijn andere. Daarna zijn vrouw en zijn gezang in de kroeg. En vervolgens voor ik de lezer terug naar zijn hoogtijdagen als voetballer. Het is leuker om op weg te gaan naar de goede tijden.”

Van Dick komt geen geluid. Van zijn gezicht is niets af te lezen. Je hebt het emotionele van je moeder, zegt Elly altijd. Maar het karakter, dat heb je van je vader.

Dat laatste half uur van de finale heeft een mysterieuze macht hen opgetild. En dat had toch te maken met de komst van Dickie. Een strijder, met wie je de oorlog kunt winnen.

Dick Nanninga scoort met een machtige kopstoot in de WK-finale van 1978 tegen Argentinië, een doelpunt waaraan hij zijn hele leven herinnert zou worden. Jan Poortvliet (links) kijkt toe, evenals Ernie Brandts (achtergrond).

FOTO HOLLANDSE HOOGTE

Huilen, daar doet Dick niet aan

Dick Nanninga vergaarde wereldfaam met één verwoestende kopstoot in de zinderende WK-finale van 1978 tegen Argentinië. In de biografie *De Lange* beschrijft Jeroen Siebelink het fascinerende leven van de man die onverwoestbaar leek, maar uiteindelijk ten prooi viel aan een tragische aftakeling. Een voorpublicatie.

In een kleedkamer van het River Plate Stadium in Buenos Aires zitten jongens te huilen. De Ajacieden huilen aan één kant, de PSV'ers huilen aan de andere kant. Het is niet om aan te zien. Kerels van de gestampte pot. Ze plengen tranen als kleine jongetjes die een ongenadig pak rammel hebben gekregen. Van Dick komt geen geluid. Van zijn gezicht is niets af te lezen. Je hebt het emotionele van je moeder, zegt Elly altijd. Maar het karakter, dat heb je van je vader. Altijd wint je vader het. Hij moet Elly hierin gelijk geven. Huilen, daar doet hij dus niet aan. Aan huilen om

zichzelf al helemaal niet. Huilen doet hij voor een ander. Op de bank, voor de televisie. Als straks in augustus wielrenner Gerrie Knetemann wereldkampioen op de weg wordt, kijk, dan zal hij huilen als een kind. Gerrie zit altijd dicht op zijn tranen, man, wat kan die huilen. Schitterend vindt Dick dat. Hij herkent die tranen ook wel, tranen als zijnde die van hemzelf. Een geheim bergrievier. Traag kabbelen zijn weg zoekend door een onherbergzaam gebied, verborgen in een bergkam, een woestijn van rotsen on-aangedaanheid en brokken hardheid. Het stroomt, heus. Maar hij

kan er niet bij. Als hij dat al zou willen. En dus doet hij wat hij altijd na een voetbalwedstrijd doet, verloren of gewonnen. Hij zoekt zijn plekje op in de kleedkamer. Zit neer op het uiteinde van een ligstoel. Zijn exemplaar staat helemaal aan het einde van de ruimte, een beetje terzijde van het tranendal.

Zware Van Nelle

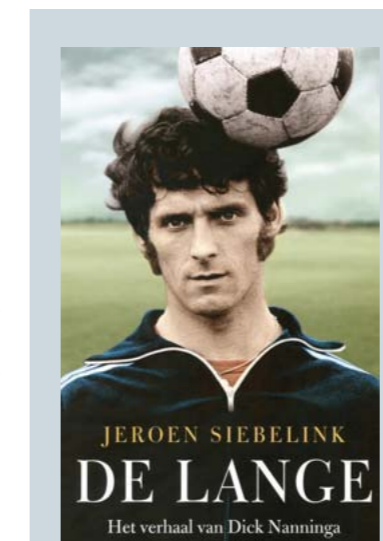
Zijn bovenlichaam is bloot. Het shirt doet hij voor een ander. Op de bank, over de schouders en armen voorzien van twee zwarte strepen, is hij kwijt. Een paar minuten geleden op het veld geruimd met een Argentijn. Geen idee meer met wie. Een verdediger. Hij gaat het Argentinië-shirt niet aantrekken. Geen haar op zijn hoofd. Mag zoon Fred straks hebben. Ook René van de Kerkhof, naast hem, heeft zijn aandelen gauw weer uitgedaan en in een hoek gesmeten. René huilt nog steeds. Iedereen zit maar te treuren in klam zweet. Dick is met andere dingen bezig. Hij gaat het zichzelf

naar de zin maken. Hij heeft zijn Quicks uitgeschopt, zijn kousen uitgetrokken. Hij draagt alleen nog een broekje. Uit zijn tas vist hij zijn horloge, en ook zijn schakelarmband. De armband gaat om zijn rechterpols, het horloge om zijn linker. Dan pakt hij de zware Van Nelle uit de binnenzak van zijn blazer, en rolt een shagje. Jan Jongbloed, die tot nu toe met zijn handen in zijn hoofd tegenover hem heeft gezeten, vraagt of hij er ook een mag pielen. Verder heeft Jan nog even niets te melden. Niemand weet zich raad met de situatie. Het plan was tenslotte dat ze zouden winnen. Als ze zouden winnen, zou niemand van hen de hand van Videla gaan schudden. Dat was een grote stunt geweest. Een wereldkampioen die, na een besloten en provocerend feestje op het veld en een dankbetuiging aan de driehonderd Oranjesupporters op de tribune, de vijf kilo zware, achttienkaraats gouden FIFA-Wereldbeker weigert in ontvangst te nemen, vervolgens doodleuk het veld afloopt,

naar de kleedkamers slentert en het daar op een zuipen zet. Ze zijn twee geworden.

Doodshoofd

Desalniettemin hebben ze zich aan hun plan gehouden. Het doodshoofd van dictator Videla, met zijn dikke zwarte snor en zijn haren in de brilantane strak naar achteren gekamd, hebben ze geen blik waardig gegund. Ze zijn linea recta het veld afgelopen. De verliezersmedailles gaan ze ook niet meer ophalen. In de persruimte wachten vierhonderd journalisten vergeefs op hun komst. Happel heeft geen zin in vragen, en de spelers ook niet. Zwartkruis vindt het uiterst respectloos, en on-sportief. Maar zelf gaat hij er ook niet zitten. En nu zitten ze in de bus. Op de weg terug naar hun hotel in Buenos Aires. Zonder huldiging, en zonder medaille. Het ritje duurt normaal gesproken een kwartiertje, maar Oranje kost het tachtig minuten. Op verzoek van Krol toetert de buschauffeur aan één stuk door. Ie-

Het boek verschijnt vandaag, telt 320 pagina's en kost 19,99 euro. De presentatie vindt zaterdag plaats op de middenstrip van het Parkstad Limburg Stadion, voor de aftrap van de wedstrijd Roda JC - NEC.

deren schreeuwt tegen de man dat hij moet blijven toeteren, moet blijven gas geven. Dat is het enige wat ze kunnen doen. De bus gaat heen en weer als een schip op zee. *Putta, putta, putta*. Mensen klimmen op de bus, bonken tegen de ramen. De politie, die hen vijf weken lang als een schaduw heeft gevolgd, is in geen velden of wegen meer te bekennen.

Strijder

In het Sheraton slaat Dick een flesje bier tegen de whisky-cola van Jan. 'Er kan er maar een de eerste worden.' Jongbloed gromt. Suurbier tettert. En Robbie Rensenbrink heeft zich teruggetrokken aan een tafeltje in een hoekje. Een paar centimeter. Wat zijn nou een paar centimeter? Tegen de tijd dat de doos met medailles binnen komt, heeft geen van de tweëntwintig spelers een helder beeld van de avond voor ogen. Het vertoende spel, de krankzinnige momenten op en rond het veld. Ze kunnen er niet bij. De hoofden zitten vol met indrukken, de

aderen jeremiëren van de adrenaline. Na een kwartiertje in de tweede helft, na de invalbeurt van Dick, gebeurde er iets. Ze weten alleen niet meer wat. Het was ook niet alleen de komst van Dick. Het was de tijd die tikte. De ruimte die ze zochten. Nieuw perspectief. Met Dick als aanspeelpunt voorin was een stip aan de horizon verschenen. De drank troebleert hun geheugen. Ze kunnen het met hun dikke tongen niet goed onder woorden brengen. In die laatste fase van de reguliere speeltijd is er iets geheimzinnigs gebeurd. Dat laatste halfluur heeft een mysterieuze macht hen opgetild. En dat had toch te maken met de komst van Dickie. Dickie was onder hen. Een strijder, met wie je de oorlog kunt winnen. Iemand van wie je hart, als je hem aan de zijlijn ziet staan, sneller gaat kloppen. Je vindt nieuwe moed. Omdat je weet waar toe hij in staat is. Een beul, alsmede een fijne gozer. Die met zowel Ajacieden als PSV'ers als Feyenoorders makkelijk overweg kan, goed in

de groep ligt. Met Dick als stormram kwamen de geesten plots in een stroomversnelling. Er brak een droomfase aan waarin alles wat eerst half lukte nu wel lukte. Passes kwamen aan. Droegen bij voorbaat een vervolg in zich. Het was alsof Samson zich met een ezelskaak tussen hen en een overmacht aan Flistijnen had opgesteld.

Brons

Dick kijkt naar zijn schoenen. Hij weet dat het beeld niet klopt. Zo groot was zijn bijdrage niet. Eerst nog wat whisky erbij, gebaart Jongbloed. Als de barkeeper er behalve Ballantines ook cola bij wil doen, houdt Jongbloed resoluut zijn handerboven. Dick schuift zijn lege bierglas richting de tap. Iets verderop op de bar: de verfoeilijke doos met medailles. De jonge Poortvliet hangt trots een medaille om. De plak is niet van zilver, maar lijkt van brons.